

К.э.н. Ярошенко А.С.

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи

Національного банку України», Україна, м. Суми

Проблеми організації бухгалтерського обліку в Україні

Аналізуючи сучасний стан економіки, а також таку його важливу складову як облік стає зрозуміло які недоліки присутні сьогодні при веденні обліку в Україні. Але важливо не тільки виявити помилки, але й чітко зрозуміти коли вони виникли і що потрібно, щоб їх виправити.

Дослідження становлення і розвитку бухгалтерського обліку – не нове питання в обліковій науці. У вітчизняній обліково-економічній літературі його ґрунтовно розглядали: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, З.В., Гуцайлук, М.Я., Дем'яненко, Г.Г. Кірейцев, М.В. Кужельний, А.М. Кузьмінський, В.Г. Линник, Ю.Я., Литвин, І.В. Малишев, Є.В. Мних, П.П. Німчинов, В.Ф. Палій, В.М. Пархоменко, М.С. Пушкар, П.Т., Саблук, Я.В. Соколов, В.В. Сопко, М.Г. Чумаченко, В.Г. Швець, Н.В. Ярошовець та ін.

З розвитком економічних відносин паралельно відбувалися зміни в організації і веденні бухгалтерського обліку на всіх підприємствах України. Саме це викликало необхідність прийняття закону, який би регулював як ведення обліку так і складання звітності. 16 липня 1999 р. було прийнято Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", відповідно до якого бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який здійснюється підприємствами. Крім того, фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку.

Після прийняття цього закону протягом багатьох років на законодавчому рівні не приймалося питання за якими стандартами працюють

наші підприємства – національними чи міжнародними, і для яких підприємств які стандарти мають переваги. [Жук В. М. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку і їх вирішення. – Фінанси України. – 2009. - №7. – с. 100 – 113].

Саме така невизначеність спонукала до появи ряду проблем, що стали чітко зрозумілими після переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Зокрема проблеми стосувалися як перекладу МСФЗ та їх публікації, а також створення певних роз'яснень для компаній, аудиторів, контролюючих і координуючих органів. З 1997 року переклад на українську мову і публікацію здійснює за ліцензійною угодою Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України.

Коли на законодавчому рівні були обговорені, затверджені та підписані всі документи, що регламентували перехід на МСФЗ, стадо зрозуміло що в Україні немає достатньої кількості освітніх програм щодо МСФЗ, а також відсутня достатня кількість фахівців з МСФЗ та відсутність матеріальної бази та коштів щодо переходу на МСФЗ.

Для того, щоб досягти спільної стратегії та розуміння як саме діяти після впровадження МСФЗ у травні 2012 року укладено «Меморандум про співробітництво та координацію дій щодо використання в Україні міжнародних стандартів фінансової звітності. У підписанні меморандуму взяли участь: Міністерство фінансів України, Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Державна податкова служба України, Державна служба статистики України, Проект розвитку фінансового сектору (FINREP), Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України, Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів і аудиторів, Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України, Спілка податкових консультантів України, Рада незалежних бухгалтерів та аудиторів, Спілка аудиторів України, Всеукраїнський бухгалтерський клуб.

Сторони цього меморандуму домовились координувати діяльність у сфері застосування МСФЗ в Україні для формування єдиних підходів до застосування МСФЗ, їх перекладу, інформаційного супроводження, розв'язання проблемних питань та налагодження ефективних взаємовідносин у цій сфері, поклавши на Міністерство фінансів функції основного координатора.

Ще одна проблема, що виникла в умовах переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності це підготовка нових бухгалтерських кадрів та підвищенні кваліфікації вже існуючих бухгалтерів саме в частині застосування нових стандартів. На сьогоднішній день в Україні діють курси підвищення кваліфікації та сертифікаційні програми, в тому числі міжнародні. Важливу роль у вирішенні цієї проблеми приймають такі організації як: Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів і аудиторів, Федерація Професійних Бухгалтерів та Аудиторів України, Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів агропромислового комплексу України. Керівники цих організацій після підписання вищезгаданого Меморандуму проводили ряд прес конференцій на яких зазначалося яка кількість підприємств та організацій в Україні має потребу в перепідготовці своїх кадрів.

На сьогоднішній день в Україні дійсно існують ряд програм для підвищення кваліфікації.

Зокрема, успішно використовується екзаменаційна програма CAP/CIPA. Назва програми - це скорочення англomовної назви кваліфікаційних рівнів CAP (Certified Accounting Practitioner: Сертифікований бухгалтер-практик) і CIPA (Certified International Professional Accountant: Сертифікований міжнародний професійний бухгалтер).

Звичайно як навчання так і перекваліфікація не вирішує такої проблеми як якісне виконання власних обов'язків на займаній посаді. Іноді відсутність розроблених та затверджених на підприємствах положень про бухгалтерію з визначенням обов'язків, прав, відповідальності та взаємовідносин бухгалтерії з іншими підрозділами підприємства, а також посадових інструкцій головного бухгалтера та інших працівників бухгалтерії в яких повинні бути визначені не

тільки обов'язки, права та відповідальність, але і кваліфікаційні вимоги до спеціалістів бухгалтерського обліку та перелік необхідних знань заважають бухгалтерам якісно працювати.

На сьогоднішній день керівники підприємств та організацій намагаються всіляко сприяти підвищенню рівня кваліфікації спеціалістів з бухгалтерського обліку, покращення організації обліку. Все це робиться для того щоб уникнути помилок в веденні обліку та в складанні фінансової звітності. Адже тільки правильне, чітке та правдиве ведення обліку, до речі, не тільки бухгалтерського а і управлінського може активно сприяти розвитку підприємства чи організації, і що саме головне в умовах можливості виходу на європейські ринки, підвищення їх конкурентоспроможності.

Література:

1. Історія бухгалтерського обліку [Текст] : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / [уклад. Т.О. Пасько] ; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України. - Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. - 117 с
2. Жук В. М. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку і їх вирішення. – Фінанси України. – 2009. - №7. – с. 100 – 113